

2000

Nr 9

SAURUSEP

ISSN 0134-2266

Saurusepojad Onu Ööbik ja Kooli-
Hopu ja Kopi mõistatusi lohest

Lugu neljast Rebane
meres

PIHO

SEITSE SEPTEMBRIMÄNGU

Koolilapse kalender ja ajaarvamine käib täiesti isemoodi, nihkega. Aasta algab septembrikuuga ja lõpeb suve tulles. Ühtpidi on karge september rõõmus aeg, sest laps kohtab koolisõpru. Teistpidi on september aga kurb, sest suvepäevitus ja ilmasoojus kaovad hirmuäratava kiirusega.

POTSATUSEKUULATAJAD

Võimalik, et sinu kodu lähedal kasvab vana kastanipuu. Septembris saab veel pugeda magamiskotti ja pimeduse tulles heita tuttava kastanipuu alla. Peagi nad tulevad, vops ja vops. Küpsed kastanimunad maanduvad nimelt potsatusega. Kastaniklunn puruneb ja noored uljad kastanipoisid hiilivad välja. Loe potsatusi, kuni uni saabub.

KUHU LÄHED, SIPELGAS ?

Ettevaatust! Septembriõhtu päikeses astub sipelgas okkaga. Kuhu ta rada viib? Püüa oma sammu sipelgaga seada ja uuri järele, kuhu ta sammub. Hoidu talle peale astumast ning varu aega ja kannatust, sest sipelgad liiguvad inimese jaoks väga aeglaselt.

TAKJAÜLLATUS

Septembris kleepuvad takjanupud veel piisavalt, et neid naksti sõbra kuueseljale või sopsti sõbranna juustesse torgata. See on väga suur nali, kui sõber või sõbranna siis takjanupu leiab. Järsku ta mõtleb, et see on üks väga suur ja karvane putukas, kes tema juustes ronib või kuuekäisel jalutab. Ära karda, see on üks pisike takjas, tuleb siis sõbrale viisakalt öelda.

VANANAISTE SUVI

Ilusaid sooje päevi suve lõpus hüütakse vananaistesuveks. Siis tulevad vanad naised majadest välja, istuvad päikese käes otsekui eesseisvaks talveks jõudu kogudes ja mõtlevad pika elatud elu peale tagasi. Neil päevil tuleb vanade naiste vastu iseäranis viisakas olla. Kui mõnda näed, kummarda sügavalt.

PILVEKARJUSED

Pilveloomade karjatamine on väga rahulik tegevus, tuleb lihtsalt istuda ja vaadata. Pilveloomad tulevad pikkamööda lihva-lohva ja lähevad samamoodi oma teed. Kui septembrikuu pilveloomad hakkavad kiiresti jooksuma, on oodata vihma ja karjused peavad ulu alla minema.

KURED HÜÜAVAD NÄGEMIST

Kured lähvad, kurjad ilmad, ütleb vanarahvas. Septembris juhtubki nii, et kured tõusevad meie põllult õhku ja lendavad, kõhud pikaks teekonnaks põllusööki punnis täis, kolmnurgas lõuna poole ning järgi tuleb kuri ilm. Nagu oleksid kured rakendatud kurja ilma vankri ette, nagu veaksid nad kluugutades kurja ilma meile kohale. Miks kured kluugutavad, kas nad kardavad seda kurja ilma? Ei, nad hüüavad meile nägemist. Hüüdke vastu. Nägemist, kured!

PIHLAPUU PÕUES

Eesti luuletaja Viivi Luik on kirjutanud luuletuse sellest, kuidas ta tahab oma pead pihlapuu rüppe peita. Punaste pihlamarjade vahel ja lehtede varjus on hea ja rahulik olla. Seal, puu varjus seistes võib sinugi luuletamise mõte pähe tulla. Kiirusta! Pead jõudma enne, kui linnud pihlamarjad ära nokivad.

MILVI PANGA
TIGU

Illustreerinud PRIIT REA

MIS SEL TEOL KÜLL TEOKSIL ON ?
MIKS TA TURJAL ONN ON ?
NII ON TEOL HOMME, OLI TUNA -
LIIG RÄNK JU ELU KODUTUNA.

AIN VÄÄT
KALAMÄNG

KALA LIBLIKAT UJUB VEES,
LAINEHARJALT TÕUSEB ÕHKU.
NEELAB SÖÖMU VÄRSKET ÕHKU,
HÜPPAB VETTE SABA EES.

AIN VÄÄT
POSTILUGU

POSTKAST ON VÄRAVAPOSTIS,
ON VÄRAVAPOSTI SEES.
ON VÄRSKE POST POSTKASTIS -
JUST LÄKS SIIT POSTIMEES.

ON VÄRSKE POST POSTKASTIS:
ÜKS KIRI, AJAKIRI, -LEHT,
PUULEHT - LISALEHT,
TUULE TOODUD LEHT.

JAANUS TAMM
SEENEMIKK

PÄRISELT PAKSUS PADRIKUS
KASVAB ÜKS ÕNNESEEN.
MIKUK EELTSEB SELLE ALL.
TAL ON SÄÄL KODUKE.

IGAL SÜGISSEL MIKUK E
PELGAB, ET KORJAJA
MÄRKAB SUURT SEENT JA MINEMA
KORVIGA KANNAB TA.

SESTAP MIKUK E SAMBLIKUST
PURAVIKKE JA RIISIKAIK,
SIRMIKUIK, MAMPLEIK JA
KUKESEENI JA NUTIKAIK
VÕLUB VÄLJA,
ET SAAKS KORJAJA KORVI TÄIS
NING LÄHEKS MINEMA ILMA
KODUSE ÕNNESEENETA.
SEE EI PUUTUKSKI SILMA.

KALJU SAABER
VANA JA NOOR

TERE-TERE,
VANA KERE.

TERE-TERE,
VÄIKE KERE.

TERE-TERE.
KUST SAIK
SUURE KERE?

JAHU-MANNAPUDRULE
SAIK ÕELDUD: TERE-TERE.
MIKS SUL VÄIKE KERE?

SEE ON MÜSLIPERE,
NELJAVILJA SALAKEEL.
MINU KERE
KASVAB VEEL.

See oli ammu. See oli nii ammu, et isegi sinu vanemad ja vanaisad ei olnud veel sündinud. Nende vanaemad ja vanaisad samuti mitte. Tervel maakeral polnud veel ühtegi inimest. Kuid maa ei olnud sugugi tühi ega paljas. Tihedatest osjametsadest ning sõnajalatihnikutest kostis kummalisi hääli. Tihtipeale vappus maa kellegi rasketest sammudest. Ja sammujad ei tundnud inimesest vähimatki puudust.

Ühel päeval tundis Kopi, et maailm on liiga kitsas, umbne ja pime. Tuli midagi ette võtta. Kopi võttiski. Ta lõhkus maailma seina sisse augu ja ronis välja. See nõudis palju vaeva. Kuid asi oli seda väärt. Küll nüüd oli õhku! Ja valgust! Ning avarust!

Sa vist juba taipasid, et Kopi on saurusepoe. Ja et ta puged just munast välja. Ka teise muna seest kostis kopsimist. Ja juba vaataski sealte välja teine saurusepoe, õigemini küll tütar. Tema nimi oli Hopi.

"Noh, kuidas on?" küsis Hopi. "Kas ikka tasus välja ronida?"

"Muidugi tasus," ütles Kopi. "Siin on õudsalt mõnus! Tule juba!"

Peagi oli ka Hopi munast väljas. Nad tatsasid kahekesi sõnajalgade vahele ja söid kõhud täis. Hopi ja Kopi olid nimelt taimetoitlased. Siis jõid nad ojast vett peale ja astusid edasi.

"Toit oli vastik," ütles Hopi nagu krimpsutades. "Ja vesi ka."

"Kuidas nii?" imestas Kopi. Tema meelest oli kõik kõige paremas korras. Vesi oli puhas ja taimed maitsvad. Mis siin veel tahta.

"Mina igatahes ei kavatse jääda siia paljast vett lürpima ja neid lollakaid lehti näsima! Kui pepsit ja hamburgereid ei saa, poen munasse tagasi!" ähvardas Hopi.

Nad läksid ja läksid. Nimetatud hõrgutisi polnud kusagil näha. Kuid nad ei kaotanud lootust.

"See siin on üldse üks lõpp rämps koht," jätkas Hopi virisemist. "Vähe sellest, et siin pole midagi süüa ega juua – siin pole ju ka telekat! Arvutist ma parem ei räägigi!"

Kopi vaatas ringi. Mingit telekat tõesti ei paistnud. Arvutist rääkimata. Aga ta ei saanud aru, milleks veel neid, kui on olemas suurepärased sõnajalad. Ja sihvakad osjad, puhas vesi ja erksinine taevast. Ja päike! See maailm oli ju ometi elamist väärt! Ja kuidas veel!

"Nii," ütles viimaks Hopi otsustavalt, "mulle aitab! Siin pole ju isegi kartulikrõpse! Lähme tagasi!"

"Kuhu tagasi?" ei saanud Kopi aru.

"Muidugi munasse!" turtsus Hopi. "Kuhu siis veel! Siin pole ju mingit elu! Kujutad sa ette elu ilma teleka ja arvutimängudeta?"

Kopi muidugi ei kujutanud. Aga ta ei kujutanud ette ka elu koos teleka ja arvutimängudega. Ta ei tahtnud mingi hinna eest seda imeilusat maailma maha jätta ja umbsesse munasse tagasi pugeda. Päike ju soojendas. Ja kauged sõnajalametsad töötasid seiklusi.

"Tuled ja kõik!" käratas Hopi. "Kui sa ei tule, siis..."

Mis siis saama pidi, selle jättis ta miskipärast ütlemata. Aga Kopi lõi kartma ja vantsis sõnakuulelikult õe kannul munakoorte poole...

Siinkohal saab jutt otsa. Mis Hopist ja Kopist täpselt sai, ei oska öelda.

Miks siis ikkagi? HENNO KÄO

Tõenäoliselt nad pugesidki munadesse tagasi. Ja surid, rumalad, sedaviisi nälga. Polnud ju maamunal veel kedagi, kes oleks neid võinud hamburgerite ja pepsiga kostitada. Üks asi on aga nüüd lõpuks ometi selge. See on see, miks saurused ikkagi välja surid.

Maakera jäi ootama inimest. Sind ja mind ja arvutimänge ja pepsit ja kartulikrõpse ja hamburgereid. Ja näe imet – jõudiski ära oodata.

ELLEN NIIT

VIKERKAAR

Onu Ööbik leidis metsaservalt rohu seest vikerkaare. Vikerkaar oli kokku rullitud nagu sire siidipael.

Onu Ööbik uuris vikerkaart mis oskas ja püüdis seda siis taeva alla heita. Võta näpust! Vikerkaar potsatas aina jälle maha pohlavarte vahele. Võimatu oli üksinda vikerkaart taeva alla saada.

Onu Ööbik kutsus appi Markus Trampjala. Nad proovisid kahekesi, aga ei ühti. Vikerpael pidi peaaegu sassi mine-ma.

Korraga ilmus nagu tellimise peale kohale Öösike. Ta pani oma hüppenööri rohu sisse maha ja uuris vikerpaela.

"Ilus!" ütles Öösike. "Aga see ei pea ju ometi rullis olema. See on ilmselt ilmalaste ilmatu pikk hüppenöör."

Öösike keris vikerkaare rullist lahti, ulatas ühe otsa onu Ööbikule ja teise Markus Trampjalale. Ise ta seisis nende vahel, nagu mõtleks hüppama hakata.

"Hopp!" hõikas Öösike ja onu Ööbik ning Markus heitsid vikerkaare taeva alla. Seal see nüüd kaardus nagu kirju kaarsild üle maa ja laotuse.

"Ilus," ütles Öösike.

"Ilus jah," ütles onu Ööbik.

"Pole tööpoolest vigagi," arvas Markus Trampjalg. Siis nad istusid kõik maha suurele rohelinele murumättale ja Öösike jaotas väikesest korvkohvrast igaühele murulauguvõileibu.

Imelik, et seda kohvrit enne keegi ei märganud!

Illustreerinud HENNO KÄO

Koolimõistatusi

Teist sööb, ise karjub?
(Kaebupunn)

Ümber linna ulatub, ümber
pea ei ulatu?
(Salajutt)

Neli teevad aset, kaks näi-
tavad tuld, üks heidab
magama?
(Laiskvorst)

Lipp lipi peal, lapp lapi peal,
ilma nõela pistmata?
(Kahemehe teadmised)

Kanda jaksab, lugeda ei jaksa?
(Kohustuslik kirjandus)

Seest siiruviiruline,
pealt kullakarvaline?
(Pugeja)

Istub kui isand, tormab kui
tont?
(Õpilane tunnis ja kooli
sööklas)

KAHEKÕNE

IRA LEMBER

KAS SUL ON KOOLIS PALJU SÕPRU?
EI ÜHTEGI.
TOHOH! KAS SA OMA PINGINAABRIGA EI SÕBRUSTA?
EI. TA ON LOLL NAGU SAABAS.
KUIDAS ON SEE LAPS, KES SINU EES ISTUB?
SEE TÜDRUK ON EDEV KUI HARAKAS.
AGA SEE, KES SINU SELJA TAGA ISTUB?
SEE ON JU LAISK NAGU PORIKÄRBES.
KUID TOO, KES TEMAGA ISTUB?
ON AHNE JUSTKUI SAARMAS.
AGA SEE, KES OMAKORDA TOLLE TAGA ISTUB?
TEMA ON ARG NAGU JÄNES.
TOHOH HULLU! AGA KES SEAL TAGAPOOL VEEL ISTUB?
SEE ON UHKE NAGU PAABULIND.
JA KES SIIS TEMAGA PINKI JAGAB?
SEE KORDAB KÕIK JÄRELE, TÄPSELT NAGU PAPAGOI.
NÜÜD ON MUL SELGE PILT!
NOH, SAAD SIIS ARU?
SAAN ARU JAH, ET OLED ISE ÜKS VÄIKE EESEL.

LUGU VÄIKESEST NÄLJASEST LOHEST

REET JAANSON

Illustreerinud TIINA REINSALU

Körgel mägedes elasid lohed. Meie jutt on ühest tillukest lohest, kes oli väga isepäine. Ta käis juba väga väikena üksi lendamas ja sattus niiviisi igasugustesse kummalistesse seiklustesse. Näiteks pidas üks lühinägelik talumees teda eksikombel toonekureks. Tegelikult on ju lendav lohe tõesti natuke toonekure sarnane, aga kui toonekurg on enamasti valge või must, siis lohed on peamiselt rohelised pärlmutrikarva kõhualusega. See on tegelikult päris kena. Hoopiski aga ei saa kenaks pidada lohede kommet tuld pursata, mille vastu lohed ise ei saa midagi teha. Nende sees valitseb selline kuumus, et hingeõhk süttib aeg-ajalt põlema.

Meie väike lohe lendas tihti kodumägedest kaugele eemale ja vahel juhtus, et ta ei jõudnud söögiajaks koju tagasi. Aga lohede nälg on hirmus. Näljasest lohest hullem on ainult vihane lohe. Väikese lohe ema püüdis talle teinekord mägikitsepraadi või poolt lammast kaasa anda, kuid toidutagavara segas lendamist. Kui vähegi võimalik, üritas väike lohe seepärast eine kaasavõtmisest kõrvale hiilida. Muidugi läks tal siis kõht alati kole tühjaks. Üle ei jäänud muud, kui kohalikelt talunikelt lambaid pätsata. Väike lohe maksis sellisel juhul mõne teemandiga oma soomusrüüst.

Ükskord aga lendas väike lohe säärasesse paika, kus polnud ühtki talunikku, kellelt eineks lammas osta. Isegi mägikitsi ei olnud näha. Oli hoopis suur lainetav meri. Lohe nägi küll päris merepinna lähedal suuri loomi ujumas, aga ta ei teadnud, kuidas neid kätte saada. Küsida polnud ka kelleltki, ja kõht oli väga tühi. Viimases hädas tuli väikesele lohele pähe, et võiks proovida pilvi süüa. Need paistsid nii kenad pehmed, pealegi lambavilla moodi. Pilved maitsesid keskmiselt. Väike lohe sai pilvedest kõhu täis ja lendas rõõmsalt koju. Seal aga tuli tema kurgust tervituse asemel haledat kähinat ja vägevaid aurupilvi. Pilv on ju selline märg külm asi, mis jahutab lohe sisikonna hullusti maha. Nüüd pidi väikese lohe ema oma isepäisele lapsele mitu pannitait tulist punast pipart sisse söötma ja tema pärlmutrikarva kõhtu tulepaistel soojendama, et väike lohe jälle lohe moodi kõnelda ja tuld pursata saaks. Kui väike lohe lõpuks terveks sai, ei lennanud ta enam kuhugi, kust poleks saanud sööki muretseda. Ja pilvi ta ka enam ei söönud. Selle asemel limpsas ta teinekord salaja vikerkaart.

Vikerkaar andis tema pärlmutrisele kõhule ilusa läike, nii et sellest oli kasugi.

Loomaaias

"Iss, lähme sinna taha, kus elevantsid on!"

Nii ütleb loomaia värvas Juss, kes tänavu alustas 1. septembril III klassis. Koos vanematega loomaaeda minek on igal aastal Jussi sünnipäevakink.

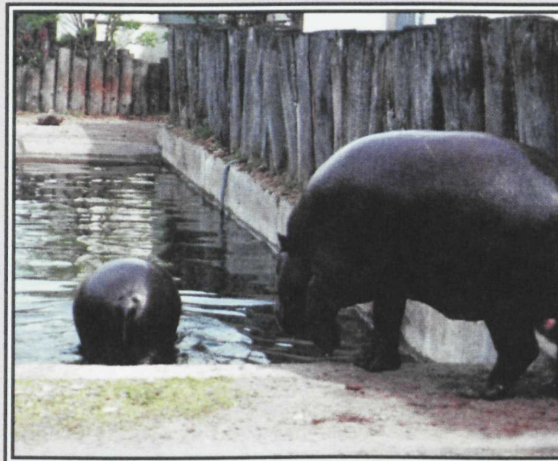
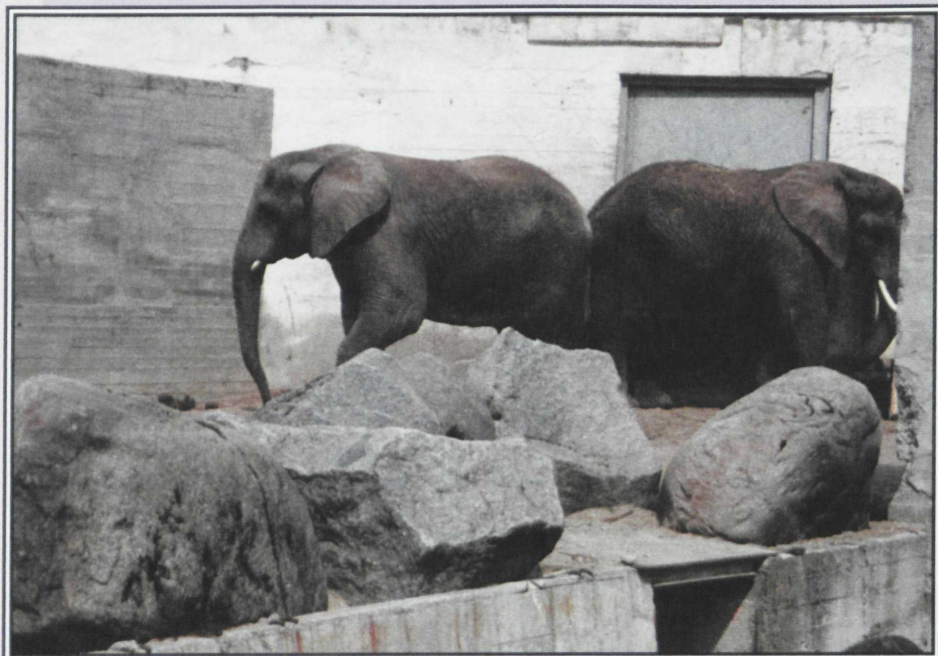
Tee ääres uudistavad tulijaid idakured. Nad justkui teaksid, kuhu minek. Kõnnivad kaasa ja näitavad nokaga õiget suunda.

Elevandid Fien ja Draay on sügisest päikest võtmas. Parajasti on neil mängutuju. Puistatakse kaaslastele liiva ja nügatakse teineteist. Ühes aedikunurgas on sületäis roheliste lehtedega oksi. Enne, kui lehed suhu rändavad, vehitakse londi otsa võetud oksaga nagu pintsliga.

Elevantide elupaiga teisel küljel on käabusjõehobud Holger ja Pupa kümblema minemas. Lastel, kes siia jõudnud, on vedanud. Holger ja Pupa näitavad end harva täies ilus. Enamasti mõnulevad nad basseini. Siis näeb külastaja ainult nina ja kissis silmi.

Aga nüüd jääb tee äärde paik, mis pole enam loomade jaoks, vaid lastele lustimiseks. Ohoo! Sünnipäevalaps Juss juba teiste turnijate seas!

JAAAN RANNAPI tekst ja fotod

HIIR
HERBERTI
KIRJAKONTOR

Angela Link

Soovib kirjasõpra.
Address: 86 305 Kilingi-Nõmme,
Aia t. 20-11

Elisabeth Sinipalu 9 a

Soovin endale kirjasõpru (tüdrukuid).
Hobid: rattaga sõitmine, kleepsude ja postrite kogumine, joonistamine.
Lemmikbändid: ABBA, Aqua, E-Type.
Võimaluse korral palun E-maili aadressi ja pilti. Vastan kõigile.
Address: 44 316 Rakvere, Seminari 7.

Triin Vahter 10 a

Soovin leida kirjasõbraks 10-12 a poisse või tüdrukuid.
Huvid: lugemine, joonistamine.
Veel meeldivad rotveilerid ja loomulikult armsad väikesed rotid.
Address: 13 422 Tallinn, Siili t. 3/5 - 22.

Maris Rüü 9 a

Tere, TÄHEKESE lugejad ja kirjasõbra otsijad!
Olen rõõmsameelne tüdruk, kes ootab kirju 9-10 a tüdrukutelt. Mulle meeldib TV vaadata, rulluis kudeda sõita, kleepse koguda, ujuda, joonistada, sõpradega olla.
Address: 45205 L-Virumaa, Kadrina, Põllu t. 11.

Kaarlo Kosesson 12 a

Kõik 11-13 a tüdrukud! Palun kirjutage mulle!
Mu hobid on korvpall, kergejõustik ja tennis. Lemmikloomaks on mul ninasarvik, lemmikbänd Offspring.
Palun, saatke ka pilt!
Address: 76901 Harju mk Tabasalu, Lasteaia 9-9.

Liinu Tuust 10 a

Tahaksin endale kirjasõpra. Vastan 10-12 a poistele ja tüdrukutele.
Huvid: keh. kasvatus, rulluis kudeda sõitmine, arvutimängud.
Address: 94 701 Saaremaa, Muhu v. Kallaste k.

KIVILT KIVILE

Seda mängu saab mängida õues või aias. Vaja läheb nelja (või rohkem) ühesuurust papitükki, mõõtetega umbkaudu 50x50 cm.

Võisteldakse paarides. Alustuseks seisavad paarid stardijoone taha. Käskluse peale läks! heidab iga paari üks mängija papitahvli enda ette. Ta kaaslane hüppab kahe jalaga sellele. Nüüd asetab esimene mängija ta ette teise tahvli. Kui kaaslane on sellele hüpanud, tõstab esimene mängija vabaks jäänud tahvli hüppaja ette.

Lõpujoon võiks stardijoonest olla umbes 10 meetri kaugusel. Võidab paar, kelle hüppaja esimesena üle lõpujoone jõuab.

Kui papitahvleid kõigi paaride jaoks ei jätku, tehakse mitu starti. Siis tuleb võitjate teadasaamiseks muidugi aega võtta.

Kui hüppaja ei suuda tema ette asetatud tahvlile maanduda, loetakse ta vette kukkunuks ning paar peab stardijoonelt uuesti alustama.

MÄNGE SINU SUNNIPÄEVAPROJEKTS

VEEREKIVIKESED

Seda mängu mängi nendega, kes pole sinust palju pisemad ega ka suuremad. Tõmba kriidiga põrandale stardijooneke. Võistlus käib selle üle, kes suudab oma kivikese paigutada joonest kõige kaugemale. Ühe käe võib seejuures toetada keelualale teispoole stardijoont. Kes ükskõik mis teise

kehaosaga peaks keelualal põrandat puudutama, langeb mängust välja.

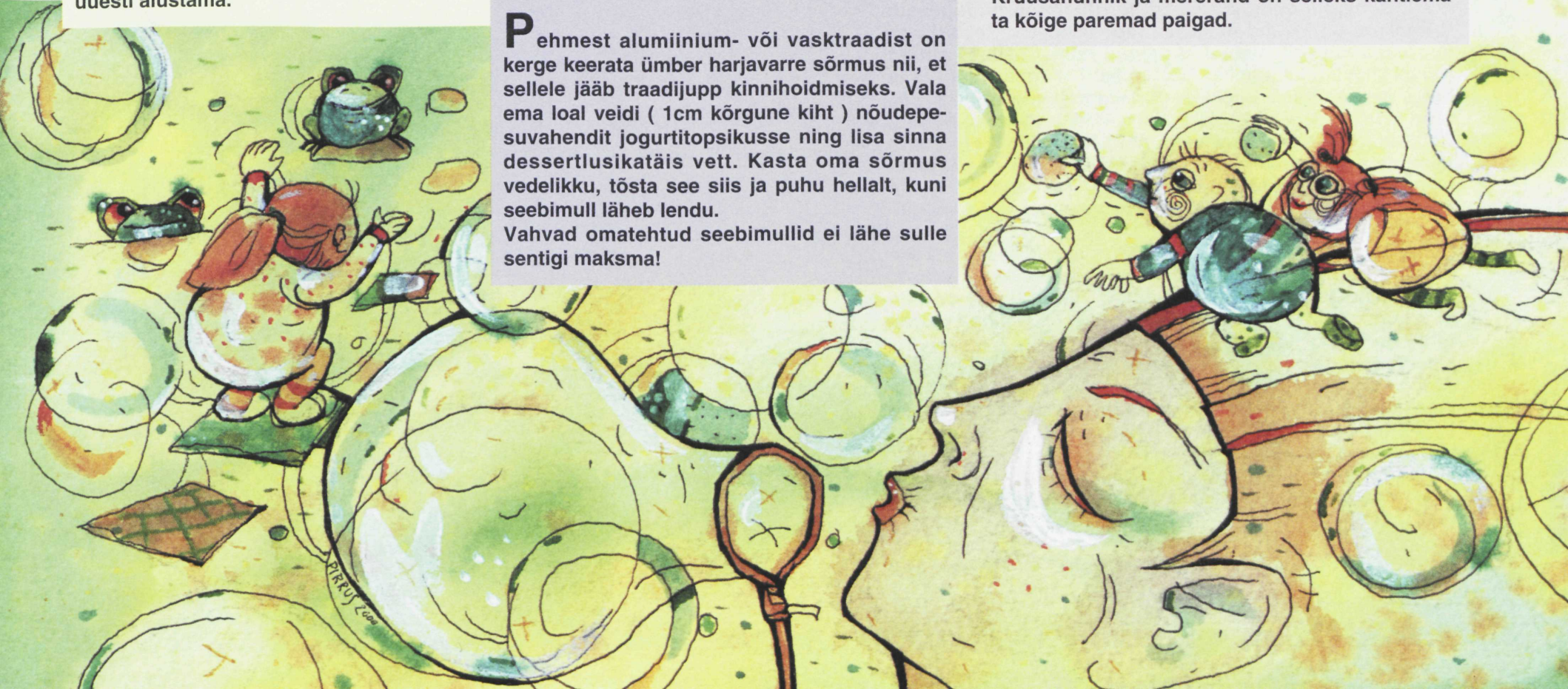
Kust häid mängukive leida?

Kruusahunnik ja mererand on selleks kahtlemata kõige paremad paigad.

PUHUME KÕIK SEEBIMULLE

Pehmest alumiinium- või vasktraadist on kerge keerata ümber harjavarre sõrmus nii, et sellele jääb traadijupp kinnihoidmiseks. Vala ema loal veidi (1cm kõrgune kiht) nõudepesuvahendit jogurtitopsikusse ning lisa sinna dessertlusikatäis vett. Kasta oma sõrmus vedelikku, tõsta see siis ja puhu hellalt, kuni seebimull läheb lendu.

Vahvad omatehtud seebimullid ei lähe sulle sentigi maksma!

REBANE MERES

Rahvasuu räägib, et häda ajavat härja kaevu. Kas härg just nüüd hädaga kaevu läheb, aga rebane, kui hirm nahas, läheb jääkülma merevette peitu küll. Talvel käivad rannarebased üle merejää saartel luusimas: vahest jääb ette mõni hiir või õnnestub lume alt välja kraapida kuivanud rohus krabistav vesirott. Mõnikord aga laguneb jääsild suure maa ja saarekeste vahel kevadel nii äkki, et rebane jääb merevangi. Just nõnda juhtuski aastaid tagasi Hiiumaa laidude kaitsealal. Kui linnuloendajad maikuu algul järjega tillukese Langekareni jõudsid, leidsid nad eest üksnes murtud merelindude jäänuseid ja rüüstatud linnupesad. Langekare on kaetud magesõstrapöösastega. Rebast polnud näha kusagil. Mehed ei näinud rebast sellepärast, et too oli liiga ligidal: lömitas paari meetri kaugusel põõsas ja ootas meeste poole piieldes, et need teda märkamata oma teed läheksid. Aga mehed märkasid ja sellest piisas. Rebane kargas põõsast välja ning lidus tulistjalu saare teise otsa. Põõsastest me teda enam otsima ei hakanud, aga kui pool tundi hiljem randa paadi juurde läksime, siis leidsime Reinuvaderi kivide vahelt veest, ainult nina, silmad ja lidus kõrvad olid näha.

Rebased ei armasta supelda. Nad ei armasta üldse vette minna ja kui lähevadki, siis tõesti üksnes häda sunnil. Vähemasti enamasti oli see nõnda. Viimasel ajal on nad siiski õppinud läbi madala vee linnusaartel käima, aga eks tühi kõht õpeta mõndagi.

Meie rebane jälgis veest meeste askeldusi, ent kui aru sai, et teda on märgatud, hakkas end tasapisi kehitama. Mida lähemale tulid inimesed, seda enam kerkis veest rebase turi. Siis, ühel hetkel, lendas Reinuvader otsekui vedrust visatult veest ja pages põõsastikku.

Merevette pistetud kraadiklaas näitas kuus kraadi. Vaat siis, mida tähendab paks karvakasukas kavala eluka seljas.

See lehekülg kuulub Kääpa Põhikooli algklasside lastele. Tõin need mõnusad lood ja pildid kaasa, kui raamatuaasta alguse puhul koolil külas käisin. Kääpa kool asub Võrumaal, õige lähedal Võru linnale. Seepärast ei maksa imestada, et seal ka võru keeles kirjutada ja kõnelda osatakse.

Jaan Rannap

MINA JA SÕNA

Kui ma veel väike olin, ütlesin paljusid sõnu valesti. Nägin õues siili ja hüüdsin teistele, et näe, liisipoiss jookseb. Teised vaatasid televiisorit, aga mina veletiisorit, kust tuli minu jaoks reklaami asemel lekraami. Kui autost oli vaja midagi tuua, siis mina hõikasin, et see on passasnikus. Porgandi asemel sõin ma alati pongardit.

Margus Rebane 9 a.

MINU NIMEPÕRNIKAS

Minu nimepõrnika nimi on Kusti Urbanik. Ta elab Konnametsas suure kuuse taga kännu all. Ta on 199-aastane. Ükskord läks ta kaubamajja endale riideid ostma. Aga seal olid vargad. Põrnikas nägi, kuidas üks mees pani teksapüksid põue. Kusti jooksis kohe müüjale teatama. Siis tulid turvamehed ja võtsid vargad kinni. Minu nimepõrnikast võib saada hea politseinik.

Kusti Urbanik 8 a.

VÄIKESED JUTUD VÕRUMAALT

MIDA TEEB PÄTU MINU KODUS ?

Tulin koolist. Homseks pean kirjutama loo Pätust, kes elab minu kodus. Pätu, Pätu, Pätu...? Tunnen, et Pätu istub lauaserval ning kiusab mind. Ma ei taha ju sugugi kirjutada, sest õues on ilus õhtu. Paha Pätu! Mulle tuleb meelde, mis isaga ükskord juhtus. Isal oli vaja kiiresti linna sõita, aga teel läks autokumm katki. Kassil juhtus ükskord selline õnnetus, et ajas oma piimakausi ümber. Arvan, et ka siin oli Pätul oma osa. Täna tuleb tal minu kiusamine hästi välja. Poisid mängivad õues palli ja minagi tahan

minna, aga Pätu naerab. Hoiab minu jalgadest kinni ja sosistab, et õues on ilus ilm. Kiusupunn! Ta tahab, et mul koolis halvasti läheks. Pätu tuleb mulle külla siis, kui teda kõige vähem ootan.

Sten Maask 8 a

MINU PÄKAPIKK

Minu päkapiku nimi on Joosep. Ta elab salajases koopas koos teiste päkapikkudega. Kevadel ja suvel ma teda üldse ei näe, siis ta magab. Sügisel käib Joosep tõsise ja targa näoga ringi ning teeb märkmeid. Päkapikk Joosep ärkab väga vara, sest aruanne minu tegudest peab enne suurt talve valmis saama. Proovin sussi aknalauale pannes talle vahepeal jälile saada, aga asja-

ta vaev. Jõulukuul muutub minu päkapikk lõbusaks ja kavalaks. Tema tööpäev venib pikaks. Tahan koos Joosepiga olla kaua üleval, aga uni tuleb. Ja jälle ma ei näe, kuidas pisike Joosep minu sussi juurde saab.

Sten Maask 8 a

LATSIL OPMISE HUUL

Septembrin algas kuul, latsil opmise huul. Poistõl kandli all koolimapp, syna suun om väega napp.

Tütarlatsil pikk om samm, juustõst läbi käumätä om kamm. Imäkeele tund nüüd algas, latsõq opma omma valmiq.

Saivaki nüüd tunniq läbi, mõnõl latsõl hinnõtõst om häbü. Latsõq kodo poolõ lääväq, umma oppajat naaq tennäseq.

Kati Tigasoo III kl

Madis, Mari ja nende sõbrad käisid koos vanematega koolilaadal. Koju jõudnud, Madise ja Mari isa ohkas: "Suvel maal olles olete unustanud kõik liiklusreeglid. Nüüd saate koduse ülesande. Võtke paberileht. Selle vasakule poolele kirjutage, kuidas tuleb tänaval või teel õigesti liikuda. Teisele poole see, mida ei tohi teha." Järgmisel õhtul olid lapsed oma paberitega Madise pool. Koos tema isaga sai valmis

KOOLILAPSE MEELESPEA

TEEN ÕIGESTI, kui

- + tänaval ja maanteel hoian silmad lahti, kõrvad kikkis ja käin rahulikult.
- + käin kõnnitee paremal poolel.
- + lähen üle sõidutee foori rohelise tule ajal või mööda ülekäigurada.
- + alati enne sõiduteele astumist jään seisma, vaatan algul vasakule, siis paremale ja igaks juhuks veel kord vasakule. Ikka selleks, et näha, kas tee on vaba.
- + lasen bussil ära sõita ja alles siis asun sõiduteed ületama
- + teen 10-aastaselt jalgratturi eksami, siis võin sõita sõiduteel. Jalgrattaga sõites kannan kiivrit.
- + kannan helkurit, sest siis autojuhid märkavad mind.

RIKUN LIIKLUSREEGLEID, kui

- jooksen, karjun, trügin ega märka liiklusvahendeid ja teisi jalakäijaid.
- sebin siia-sinna ja segan teisi.
- astun sõiduteele foori kollase, või veel hullem, punase tule ajal.
- torman tänavale veendumata, et sõidukeid pole lähenemas.
- ületan teed bussi eest või tagant.
- kipun jalgrattaga sõiduteele enne selleks loa saamist.
- koperdan sõiduteel rula või rulluisukodega.
- liigun pimedal ajal helkurita.

Lapsed kinnitasid nagu ühest suust, et tänaval ja teel on kõige tähtsam OLLA RAHULIK JA TÄHELEPANELIK. Aga autojuhtidele tahtsid nad öelda: Märgake väikest jalakäijat! Peatuge vöötraja ees varakult, et saaksime julgelt üle tee minna. Emad ja isad – kandke teiegi helkurit ja minge üle sõidutee õiges kohas. Kõige ilusam koolitee on tuttav ja ohutu tee!

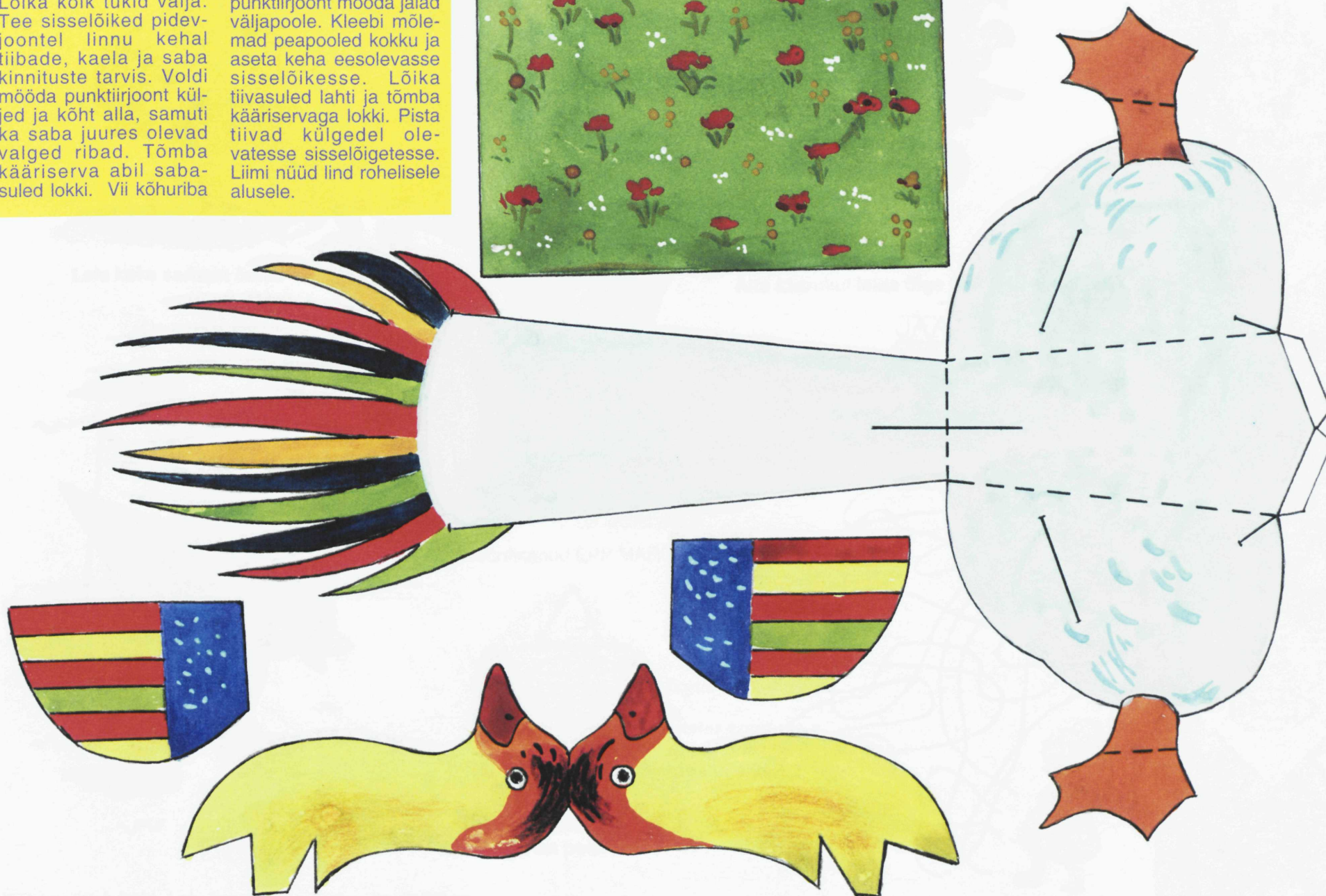
LIND

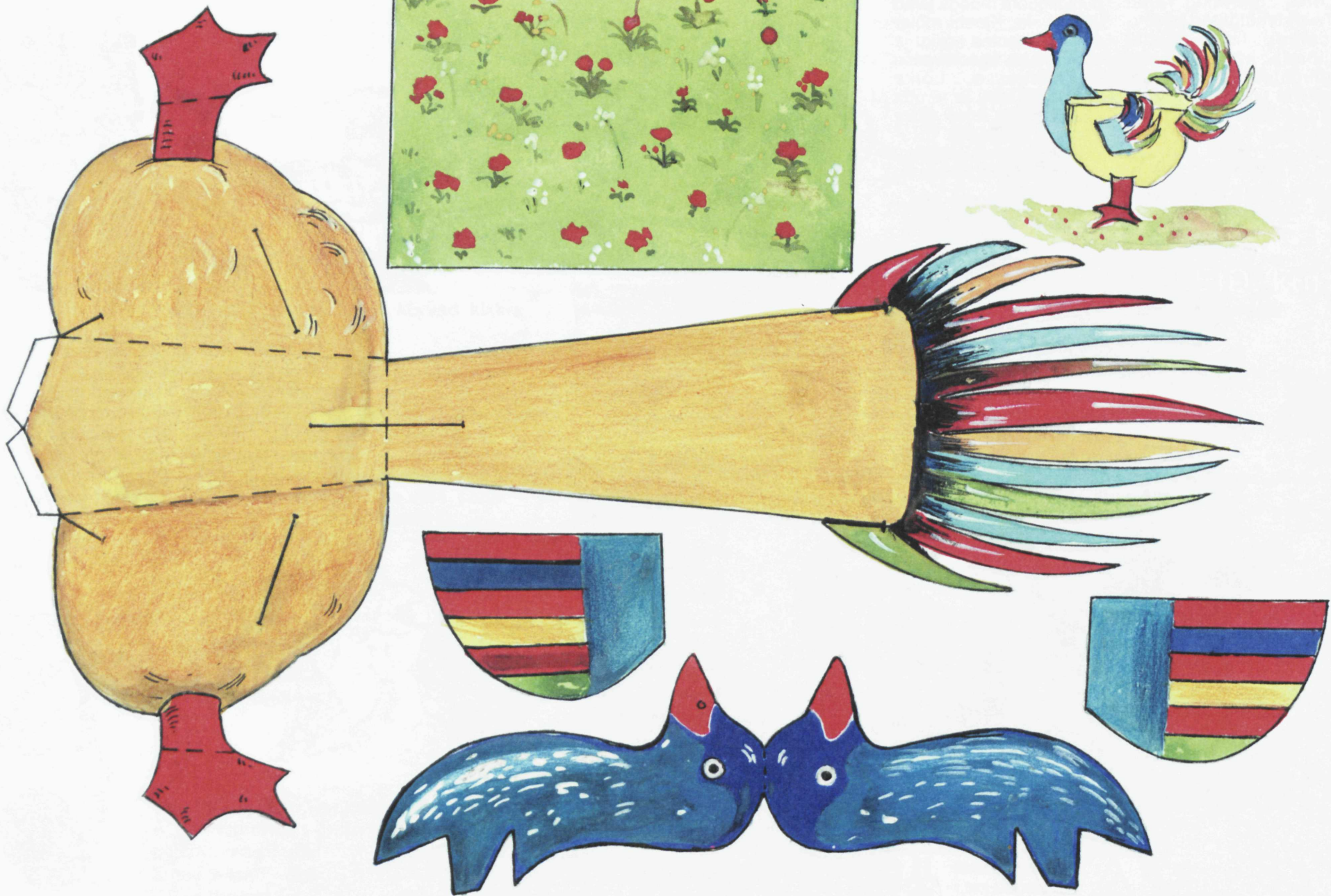
Lõika kõik tükid välja. Tee sisselõiked pidevjoontel linnu kehal tiibade, kaela ja saba kinnituste tarvis. Voldi mööda punktiirjoont küljed ja kõht alla, samuti ka saba juures olevad valged ribad. Tõmba kääriserva abil saba-suled lokki. Vii kõhuriba

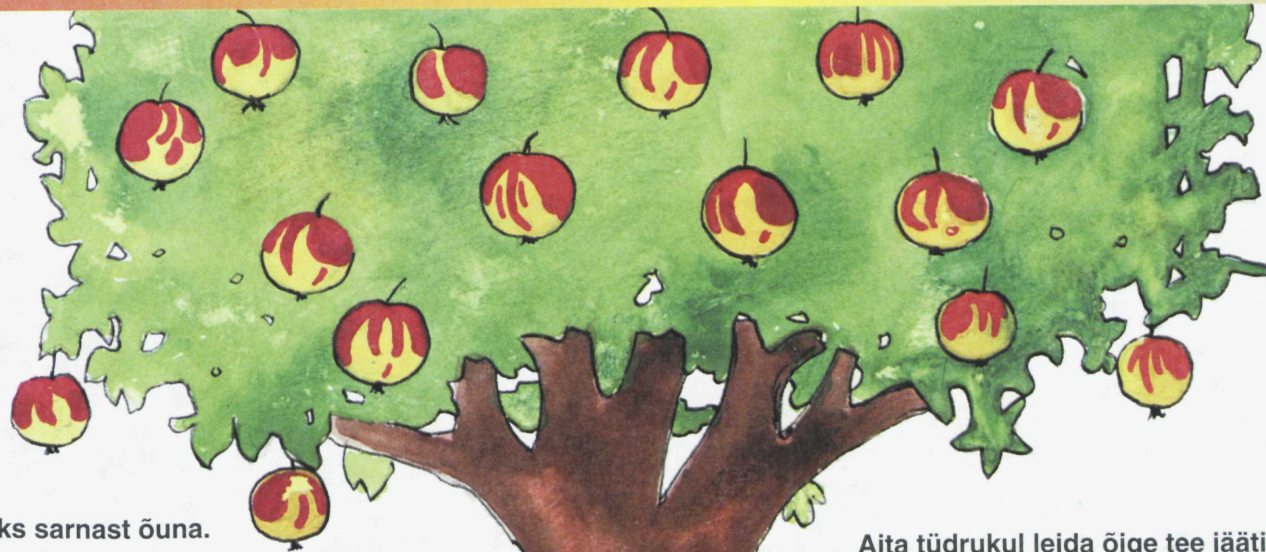
jalgade vahelt taha ja kinnita saba sisselõigete abil. Kleebi ka valged ribad saba külge. Voldi punktiirjoont mööda jalad väljapoole. Kleebi mõlemad peapooled kokku ja aseta keha eesolevasse sisselõikesse. Lõika tiivasuled lahti ja tõmba kääriservaga lokki. Pista tiivad külgedel olevatesse sisselõigetesse. Liimi nüüd lind rohelisele alusele.

Joonistanud EPP MARGUSTE

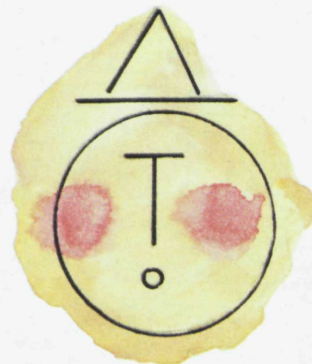
Leia kaks sarnast õuna.

Aita tüdrukul leida õige tee jäätiseputkani.

Poiss püüab kala. Leia kuus erinevust peegelpildiga.

Joonistanud EPP MARGUSTE

Mis on poisi nimi?

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse address:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

**ESIKAANE
JONISTAS
JUSS
PIHO**

LONTU ja MÖKU

Aili Mittal

